

Lausunto

Markus Jäntti, Tukholman yliopisto

HE 41/2023 vp (9. lokakuuta 2023). *Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026.*

<https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+99/2025>

Huomioita I

- ▶ ansiotuloverotuksen n. 1,5 mrd euron muutoksia perustellaan niiden talouskasvua edistävillä vaikutuksilla (työhön kannustamisen lisäksi)
 - ▶ puoliväliriihessä vedottiin varsinkin rajaveroasteen alentamisen korkeaan itserahoitusasteeseen; miksi ei enää?
 - ▶ onko veromuutosten talouskasvua edistävä vaikutus sittenkin tuo sama "dynaaminen" vaikutus kuin kevään itserahoitus?

Huomioita II

- ▶ sopeutustoimista ainakin kotouttamisen edistämisen leikkaukset epäviisaita
- ▶ toimeentulotuen saajien siirtäminen ensisijaisiin etuuksiin saattaa olla viisasta mahdollisesti vähäisempien kannustinongelmien vuoksi (mutta toteuttamistapa jää epäselväksi)
- ▶ työttömyysturvan muutokset näyttävät kuitenkin kasvattavan pikemmin kuin vähentävän kannustinongelmia
 - ▶ työttömyysetuuksien kustannus alenee mutta asumis- ja toimeentulotuki kasvavat (jälkimmäisissä enemmän kielteisiä käyttäytymisvaikutuksia)
 - ▶ yleistukeen siirtyminen lisää tarveharkintaa ja siten kielteisiä käyttäytymisvaikutuksia

Huomioita III

- ▶ työllisten määrän kasvu 90.000 henkilöllä ja 2,1 mrd € säästöt v 2023 työttömyysturvan heikennysten johdosta eivät esityksen mukaan ole (täysin) realisoituneet suhdannetilanteen heikkouden vuoksi
- ▶ suhdanteen vaikutusta tämän talousarvion tavoitteiden ja seurausten toteutumiseen ei niinkään pohdita

HE 41/2023 vp (9. lokakuuta 2023). *Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026.*

[https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+99/2025.](https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+99/2025)